Warszawa, 14 lutego 1887 r. № 7 Dnia 2 lutego 1887 roku.

KORRESPONDENT
ROLNICZY, HANDLOWY I PRZEMYSŁOWY.

WYCHODZI JAKO PISMO DODATKOWE BEZPŁATNE PRZY „GAZECIE WARSZAWSKIÉJ."

Gospodarstwa wzorowe.

I.

Było to w roku zeszłym, na wystawie rolniczéj w Warszawie. Pięknego popołudnia czerwcowego, na placu Ujazdowskim, trybunę, uroczyście przystrojoną różnobarwnemi flagami, otoczył gęsty szereg wystawców, a komitet ekspozycyi rozdawał z niéj nagrody odznaczonym.

„A teraz—odezwał się prezes komitetu—przystępujemy do dzieła najważniejszego w kraju naszym, do wzorowych gospodarstw ziemiańskich. Medale złote otrzymują: pp. Julian Dobrzański, właściciel dóbr Budziszowice, Stanisław Zawadzki, właściciel dóbr Kutnowskich, i p. Rossman, tychże administrator."

Jakby iskra elektryczna wstrząsnęła obecnych, ciszę dotąd zupełną przerwał w téjże chwili grzmot oklasków z dalekonośném echem, oklasków przeciągłych, gorących. Radowali się wszyscy z istnienia w kraju naszym gospodarstw wzorowych, ciśnięto się do nagrodzonych, winszowano im, ściskano za ręce z wyraźném jak najszczerszém uznaniem.

Chwila ta miała jakiś poważny, uroczysty, a zarazem serdeczny nastrój, tak, że dla obecnych pozostała zapewne na długo niezatartém wspomnieniem i nam też żywo się uprzytomniła, gdyśmy przystępowali do niniejszego artykułu, mającego na celu rozejrzenie się w orzeczeniach delegacyi konkursowéj, na których podstawie gospodarstwa w dobrach Budziszowskich i Kutnowskich uznane zostały za wzorowe i godne złotych medali.

Delegacyę, która zwiedziła na gruncie dobra Budziszowice, stanowili pp. dr. Tadeusz Kowalski, Adam Michalski i Feliks Zakrzewski, z nich ostatni był sprawozdawcą.

Dobra Budziszowice, własność od lat 20 p. Juliana Dobrzańskiego, który je nabył od rodziny, położone są w powiecie Pińczowskim, w gub. Kieleckiéj, o milę od Skalbmierza, a o cztery od Miechowa, stacyi kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiéj. Gospodarstwo prowadzone jest z konieczności na dwóch folwarkach: Budziszowice i Góry, chociaż bowiem całość terytoryum niezbyt obszerna, to jednak rozpada się na dwie części oddzielne skutkiem przerznięcia jéj pasem gruntów należących do włościan wsi Małżyce. Włościanie ci, pomimo wieloletnich starań p. D., dotąd nie ułożyli się o regulacyę służebności, jakie mają na pastwiskach i lesie. Zawada to, jak widzimy, niemała dla gospodarza.

Folwark Budziszowice zawiera przestrzeni: ogrodów 10 m. 107 prętów, gruntów ornych 232 morg. 113 pr., łąk 22 morg. 283 pr., pastwisk, w części lasami porosłych, 7 morg. 167 pręt., lasu 1 morg 246 pr., wód 5 m. 102 pr., granic i dróg 4 m. 80 pręt., pod zabudowaniami 4 morg. 104 pr., ogółem 289 morg. 2 pr. Folwark Góry zaś ma ogrodów 143 pr., gruntu ornego 100 morg. 151 pr., lasów 52 morg. 144 pr., granic i dróg 4 mor. 88 pr., pod zabudowaniami 4 mor. 107 pr., razem 289morg. 2 pręt. Folwark Góry zaś ma ogrodów 143 pr., gruntu ornego 100 m. 151 pr., lasów 52 m. 144 pr., granic i dróg 1 mor. 188 pr., pod zabudowaniami 56 pr., razem 155 m. 82 Cała powierzchnia dóbr jest mocno falowata; tak wierzchnią, jak i spodnią warstwę stanowi jednostajnie glina mammutowa.

W Budziszowicach zaprowadzony jest płodozmian 15-polowy, jako to: 1) buraki na nasienie (na pełnym nawozie), 2) pszenica, 3) jęczmień z esparcetą, koniczyną i trawami, 4) mieszanka jednoroczna, 5) dwuletnia, 6) trzyletnia, 7) kukurydza Szeklera na paszę do dołowania (na nowinie), 8) pszenica, 9) buraki na nasienie, 10) owies z koniczyną, 11) koniczyna jednoroczna, 12) pszenica, 13) buraki na wysadki, 14) ziemniaki, marchew, bobik, 15) owies. Każde pole obejmuje po 16 morgów.

Drugi płodozmian 6-cio-polowy, na małéj przestrzeni, jest następujący: 1) koński ząb (na nawozie), 2) buraki wyborowe na nasienie, 3) proso, 4) kukurydza na nasienie, 5) marchew na nasienie i buraki próbne, 6) kapusta; każde poletko ma po 1 morgu przestrzeni.

Co się tycze uprawy mechanicznéj gruntu, orka przed siewem nie jest włóczona, lecz walcowana lekkim drewnianym walcem, a cięższym przygniatana po zasianiu rzędowém. Do siewu używany jest siewnik Sack'a o 19 rzędach. Zaznaczyć należy, jako godne uwagi, że właściciel na mocy długoletniego doświadczenia, unika przy uprawie gruntów częstego bronowania, twierdząc, że rola miejscowa, przy suchym stanie powietrza, łatwo ulega sproszkowaniu, które od lada deszczu sprowadza tak szkodliwe dla wegetacyi zeskorupienie.

Spożytkowywany przy uprawie chemicznéj nawóz codzień wywożony jest z pod inwentarza i posypywany 40 funtami miałkich kości palonych. W ostatnich latach gospodarstwo posiłkowało się obfitą stawiarką i szlamem z rowów łąkowych. Produkcya roczna nawozu stajennego wynosi 2050 fur. Nawóz jak najśpiesznie bywa wywożony i przyorywany; jedynie jako przykrycie koniczyny leży czas długi.

Do zasiewu używane jest ziarno wyborowe, oczyszczone i dobrane z miejsc odpowiednich. Za nowemi gatunkami właściciel bynajmniéj się nie ugania, a nawet niezbyt wielką wagę przywiązuje do zmiany ziarna i tylko od czasu do czasu sprowadza po kilka korcy pszenicy kostromki i zeelandzkiéj.

Wielce charakterystyczną stroną gospodarstwa budziszowskiego jest produkcya nasienia buraków. Wyborowe buraki próbowane są w dwóch roztworach soli. Buraki, które nie zatopią się nawet w słabszym roztworze soli, wyrzucane bywają na paszę; tonące tylko w dobrym roztworze idą do ogółu zwyczajnych buraków na nasienie; zanurzające się w obu roztworach ulegają następnie polaryzacyi w laboratoryum, a gdy ta okaże, iż mają nie mniéj 13% cukru, używane są na nasienie zarodowe dla własnéj produkcyi buraków wysadkowych. Na jednym 300-prętowym morgu sadzi się co najmniéj 50 korcy buraków. Po wyrośnięciu buraków osadza się między niemi paliki, do których cienkiemi powrósełkami przywiązuje się każdy krzaczek. Przy dojrzewaniu nasienia sprzęt morga wymaga 12 do 15 wprawnych robotników. Wysuszone i zwiezione na płachtach do stodoły snopeczki buraków, czesane są na szczotkach, umyślnie do tego zrobionych, a otrzymane nasienie wynoszone jest na podłogi w budynkach przewiewnych, suchych, gdzie bywa przerobione i oczyszczone, następnie zaś upakowane na sprzedaż w worki. Koszta uprawy jednego morga buraków na nasienie wynoszą według obliczeń właściciela od 75 do 80 rubli. P. Dobrzański, jak wiadomo, otrzymał na zeszłorocznéj wystawie nasion medal za produkcyę nasienia buraczanego.

Co się tycze sprzętu zboża i okopowych, do żniwa używane są dwie żniwiarki Wood'a; kosą sprząta się tylko groch, sierpem zaś część żyta. Młocka odbywa się ogólnie przy pomocy młockarni, a zboże czyszczone jest zwyczajnemi młynkami i wialnią.

Płody przeciętne w ciągu 3 lat od 1882—85 r. wynosiły z jednego morga: pszenicy 10 korcy 13½ garnca, żyta 8 korcy 4½ garnca, jęczmienia 8 k. 28 g., owsa 13 k. 7 g., rzepaku 6 k. 10 g., grochu 6 k. 13⁵/₇ g., prosa 5 korcy, kartofli 49 k. 6½ g., buraków 109 k. 16 g., marchwi 116 k. 8 g., nasienia buraków 19 centnarów 93 fun. Przeciętna cena pszenicy była przy sprzedaży na miejscu 7 rub. 41 kop.; za centnar nasienia buraków otrzymywano 12 r. 83 k.

Łąki w niezbyt wielkiéj ilości dają przeszło 36 centnarów z morga. Ponieważ położenie nie dozwala zaprowadzić irrygacyi, właściciel częściowo pewną ilość corocznie nawozi przegniłym, najdrobniejszym nawozem i na zimę podorywa darń pogłębiaczem hohenhejmskim, z wiosną zaś włóczy na krzyż, zasiewa trawami i raz jeszcze bronuje; rezultat ma być bardzo dobry.

Drogi w Budziszowicach właściciel wysadził po obu stronach drzewami owocowemi, a dawne parowy zrównał i uprawę na nich zaprowadził.

Krów dojnych utrzymuje właściciel 40, a do krzyżowania używane są obecnie z powodzeniem stadniki rassy hollenderskiéj. Wydajność mleka z jednéj sztuki czyni 360 garncy rocznie. Cielęta w ciągu 8-u tygodni pozostają przy krowie, poczém otrzymują zupę z grochu lub bobu i makuch, mielonych na sucho, także owies, sieczkę i koniczynę. Krowy cały rok stoją na oborze i tylko we wrześniu i październiku idą w pole dla przygryzienia i udeptania młodych koniczyn i mieszanek, w celu ochrony od myszy, które tu wielkie zrządzają szkody. Ponieważ cena mleka, dla złych warunków komunikacyi, daje tylko od 8 do 9 kop. za garniec, właściciel powziął przed trzema laty myśl przerabiania mleka na sery, i w tym celu założył serownię, która produkuje ser i bryndzę, sprzedawane do miejsc różnych, najwięcéj jednak do Kielc i Dąbrowy Górniczéj. Od czasu zaprowadzenia wyrobu sera, mleko przynosi po 14 kopiejek od garnca czystego zysku. W ogóle dochód z hodowli bydła rogatego przynosi rocznie 1,700 rubli.

Źrebięta co rok w ilości kilku sztuk chowane są na własną potrzebę, a także i trzoda chlewna obracana jest prawie cała na domowe potrzeby, bo ze sprzedaży przynosi tylko 100 rubli rocznie.

Staw pięciomorgowy daje corocznie dochodu za karpie 120 rubli, nie licząc domowego użytku.

Las podzielony jest na 60 małych porębów, które po wycięciu zadrzewiane są szybko dokonywanym obsiewem. Prócz tego właściciel kilkanaście morgów obsiał sośniną i zasadził modrzewiami z dobrym skutkiem.

Ogrody bardzo obszerne, utrzymane są porządnie i umiejętnie; znajdują się w nich znaczne szkółki owocowe.

Przeciętny dochód czysty w ciągu lat trzech od 1882—85 r. wynosił z dóbr budziszowskich 5415 rub. 71 kop., czyli 14 rub. 25 k. z jednego morga, dochód zaś roczny brutto 10,812 rubli 70 kop., czyli 28 r. 45 k. z morga użytkowego, a w stosunku do całéj przestrzeni 24 r. 35 k. z morga. Wydatki ogólne roczne czynią 5397 rub., t. j. po 12 r. 15½ k. na jeden morg. Główną część dochodu stanowi zboże, mianowicie 8.596 r., najważniejszy zaś wydatek stanowi najem po 3 r. 72 k. na morg użytkowy.

Właściciel szacuje majątek swój, 14 włók użytkowych, na 56,000 rubli. Szacunek ten nie jest przesadzony, skoro czysty dochód przynosi 5,415 rub., t. j. 9,67% od kapitału. Budziszowice służyć więc mogą za przykład, do jak dalece przemyślnych rezultatów dojść można przy zaradném i umiejętném gospodarstwie, pomimo nawet niedobrych warunków dla odbytu produktów i uciążliwych służebności.

W przyszłym artykule zajmiemy się dobrami kutnowskiemi p. Stanisława Zawadzkiego, nagrodzonego również złotym medalem.

Towarzystwo Rolnicze w Mińsku.

Dnia 20 go stycznia odbyło się Ogólne Zebranie członków Mińskiego Towarzystwa Rolniczego. Po odczytaniu zwykłego sprawozdania z ostatniéj sessyi przystąpiono do wyborów nowych członków Rady na miejsce usuwających się po upłynionym terminie elekcyjnym. Następnie kassyer Towarzystwa złożył zgromadzonym rachunki za rok ubiegły, a zawiadujący składem machin i narzędzi rolniczych przedstawił roczny obrót tegoż, wynoszący 9040 rubli. Summa ta wróży pomyślniéj o przyszłym rozwoju składu. Szczególniéj w tym roku rozwinęła się komissowa sprzedaż nasion rolniczych. Nie wpłynęło to jednak wcale na powiększenie dochodów składu, a to z racyi zbyt małego komissowego (2%) pobieranego za pośrednictwo, oraz znacznego uszczerbku na miarze i wadze, nieuniknionego przy drobnéj sprzedaży. Dla uniknięcia strat ztąd pochodzących, Zebranie postanowiło podnieść komissowe z 2 do 5%. Rewizyjna komissya wykazała niektóre słabe strony ksiąg rachunkowych składu, oraz kassy Towarzystwa i podała projekt buchhalteryi łatwiejszéj do kontrolli.

W dalszym ciągu sekretarz Towarzystwa zakommunikował zebranym odezwę drezdeńskiéj firmy „Schubart-Hesse" proponującéj Towarzystwu sprzedaż nasion rzeczonéj firmy.

Następnie podniesiono kwestyę organizacyi kursów gorzelniczych przy horyhoreckiéj szkole rolniczéj. Myśl ta rzucona przed rokiem dotychczas pozostaje w stanie kiełkowania. Obecnie postanowiono opracowywać projekt rzeczonych kursów, zwrócić się do ministeryum z prośbą o ostateczną rezolucyę.

Ranna sessya zakończyła się próbą siewnika Guziera, amerykańskiego smyczkowego systemu, nadesłanego do Towarzystwa. Mały ten siewniczek odznaczający się niezwykle tanią ceną (12 rub.) w Mińsku, oraz prostotą i trwałością budowy, nie odpowiada wcale swemu celowi, gdyż rzuca ziarna nierówno, a im daléj od centra tém rzadziéj. Wieczorna sessya rozpoczęła się odczytaniem listy członków, którzy przeszło za rok nie uiścili wpisowego. Takich maruderów znalazło się 35. Na mocy § 14 ustawy Towarzystwa podlegają oni wykreśleniu z liczby stowarzyszonych, lecz Zebranie postanowiło odroczyć tę kwestyę do następnego posiedzenia, naznaczonego na dzień 14 marca.

W dalszym ciągu obrad wiele rozprawiano o ręcznych centryfugach Lawolla, oraz o „syderalnym" systemie gospodarstwa, zasadzającym się na użyciu wyłącznie mineralnych nawozów. Za granicą system ten zwrócił uwagę wielu rolników. W Rossyi myśl tę podnosi prof. Engelhard w rossyjskiém piśmie rolniczém (Ziemledielczeskaja gazieta). Prof. Engelhard odbył całą seryę prób tego rodzaju i przyszedł do wniosku, iż mączka fosforytowa zastąpić może nawóz bydlęcy i ma pierwszeństwo nad superfosfatem i mączką z kości, szczególniéj na gruntach wyjałowionych i piaszczystych. Stare odłogi oraz łąki dobrze się użyźniają mączką fosforytową. Znakomite rezultaty miano otrzymać ulepszając rzeczonym produktem grunta torfiaste. W miejscowościach bogatych w torf, fosforyt może oddać wielkie usługi, gdyż kompost z mączki fosforytowéj, oraz torfu stanowi znakomity nawóz. Szkoda wielka, iż rezultaty wszystkich tych prób zamykają się w słowach, nie zaś w cyfrach. Towarzystwo zaproponowało naszym gospodarzom zrobienie podobnych doświadczeń. Mąka fosforytowa sprowadzana z Iwanówki, stacyi drogi żel. Orłowsko-Witebskiéj kosztować może w Mińsku 36 kop. Na dziesięcinę zaś wypada 30—50 pudów. Z powyżéj przytoczonego widzimy, iż Towarzystwo nasze nie zeszło dotąd z drogi rozpraw teoretycznych, praktycznych zaś rezultatów dziś jeszcze osiągnąć nie jest w stanie, a tylko w ostatnim wypadku instytucya ta prawdziwy pożytek przynieśćby mogła i zogniskować siły rolnicze. Ziemianie odczuwają to widocznie, gdyż w nader małéj liczbie uczęszczają na posiedzenia.

Projekt Ustawy Leśnéj.

Wedle zapewnienia dzienników rossyjskich wkrótce ma nastąpić zatwierdzenie nowéj ustawy leśnéj, która wprowadzi znaczne ograniczenie praw prywatnych właścicieli lasów. Wszystkie w ogóle lasy mają być podzielone na cztery grupy; dla każdéj zaś z grup będą ustanowione osobne przepisy, mianowicie: 1) w lasach pierwszéj grupy (podlegających bezwarunkowéj opiece) karczunek będzie wzbroniony; rozmiar zaś, miejsce i sposób wyrębu, również jak i inne sposoby użytkowania z lasów będą uregulowane w planie gospodarczym, ułożonym kosztem rządu; środki wymagające wydatków, będą ustanawiane w planie wtedy tylko, gdy właściciel lasu zgodzi się na nie; w razie koniecznо-

ści zarządzenia środków, pociągających za sobą wydatki, na które właściciel nie przystanie, las może być kupionym przez skarb, w porządku ustanowionym dla wywłaszczania majątków, niezbędnych dla potrzeb państwowych i społecznych. 2) W lasach drugiéj gruppy na każdy oddzielny karczunek winno być uzyskane pozwolenie; paszenie bydła w porębach i zagajnikach młodszych od lat 15-tu będzie wzbronione; ponieważ zaś lasy téj kategoryi nie mogą być zamieniane na pustki, wszelkie rozporządzenia właściciela, prowadzące las do zupełnego zniszczenia, mogą być wstrzymywane przez urzędników skarbowego zarządu leśnego. 3) W lasach trzeciéj gruppy będzie obowiązkowém uzyskanie na każdy karczunek pozwolenia, które będzie wydawane w tych wszystkich wypadkach, gdy las nie będzie znajdował się w warunkach, wymagających opieki bezwzględnéj. 4) Wreszcie, w lasach czwartéj gruppy, do czasu zaliczenia ich do grup wyższych, nie będą wprowadzone żadne ograniczenia. Ograniczenia nałożone na właścicieli lasów przez przepisy powyższe, nie dotkną wszakże: 1) ani kontraktów, zawartych przez właścicieli lasów w porządku notaryalnym przed ogłoszeniem nowego prawa, ani 2) praw serwitutowych włościan gubernij Królestwa Polskiego, oraz kraju Zachodniego i Nadbałtyckiego do wszelkiego rodzaju użytku w cudzych lasach, skoro tylko prawa te zostały przyznane włościanom przy urządzeniu ich gruntowém. Wszystkie zaś akty domowe, zawarte na sprzedaż lasu na wyrąb, albo na poboczne użytkowania leśne, ale niezgodne z nowemi przepisami, będą uważane za nieważne. Właściciele lasów, naruszający nową ustawę, będą pociągani do odpowiedzialności sądowéj, w porządku zwykłéj juryzdykcyi. Obowiązek ścigania winnych będzie należał do urzędników leśnictwa. Termin do wszczynania spraw o ważne wykroczenie leśne będzie roczny, o mniéj ważne półroczny. Za niedozwolony wyręb zdrowych drzew w lasach, ulegających bezwzględnéj opiece, winni, oprócz konfiskaty wyrąbanego drzewa, albo zapłacenia jego wartości, będą podlegali karze pieniężnéj w wysokości podwójnéj ceny nieprawnie wrąbanego drzewa, według miejscowéj taksy leśnéj. Za karczunek zaś lub zamianę (częściową nawet) zajmowanéj przez las przestrzeni na jakikolwiek inny rodzaj użytków w lasach bezwzględnie strzeżonych, winni, oprócz kary powyższéj, będą płacić jeszcze po 5 rubli za każde 100 sążni kwadratowych wykarczowanego lasu i będą zobowiązywani do sztucznego zagajenia nieprawnie wykarczowanéj przestrzeni w terminie oznaczonym przez sąd. Wszystkie kary pieniężne, nakładane za obejścia ustawy leśnéj, będą wpływały do specyalnych środków skarbowych wydziału leśnego i będą używane z pozwolenia ministra dóbr państwowych, wyłącznie na potrzeby gospodarstwa leśnego w lasach publicznych i prywatnych.

ROZMAITOŚCI.

Nagrody za zalesienie gruntów. W roku 1876, na wniosek ministra dóbr państwa hr. Wałujewa, ustanowiono nagrody za zalesienie gruntów i racyonalne gospodarstwo leśne. Najwyższą nagrodę stanowi medal złoty i 500 półimperyałów, niższą medal złoty. Pierwsze nagrody są przyznawane za szczególne prace i postępy zalesiania w gub. Podolskiéj, Kijowskiéj, Bessarabskiéj, Czernichowskiéj, Półtawskiéj i t. d., drugie nagrody za skuteczne zalesianie w tychże guberniach. O nagrodę mogą się ubiegać w ministeryum dóbr państwa tylko ci, którzy zasadzili lasy niewcześniéj niż w roku 1876. Od roku 1880 do 1885 udzielono 7 najwyższych i 10 niższych nagród.

Ubezpieczenie bydła od księgosuszu w gub. Kieleckiéj. Podług urzędowych wykazów, znajdowało się r. 1885 w gub. Kieleckiéj wołów i buchajów 26,438, krów 164,420, jałowizny 55 048, cieląt (nie należą do ubezpieczenia) 32,002, razem sztuk 278 208. Wartość tego bydła według stopy wynagrodzenia wynosiła rub. 10.116,220. Wpływ składki po pół kopiejki od 246,206 sztuk wynosił rub. 1,231 kop. 3, z innych źródeł rub. 1,268 kop. 59, znajdowało się w gotowiznie z dniem 1 stycznia 1885 r. rubli 44.071 kop. 3½, pozostawało zatém gotowizny razem rub. 46,520 kop. 65½. Z tego wydano: na płacę dla służby weterynaryjnéj rub. 5,380, wypożyczono rządowi gubernialnemu warszawskiemu rub. 5,000, druki i porto rub. 347 k. 25, razem rb. 10,727 k. 25, pozostaje jeszcze w gotowiznie rubli 35,843 k. 5½. Ubezpieczenie to przedstawia się bardzo korzystnie, gdyż prócz zaspokojenia bieżących wydatków, pozostaje znaczna gotowizna w zapasie na nieprzewidziane wydatki w razie klęski nadzwyczajnéj.

Przemysł gorzelniczy w Królestwie Polskiém. W kampanii 1886 r. było czynnych gorzelń w Królestwie Polskiém 407, a mianowicie: w gub. Kaliskiéj 62, w Siedleckiéj 60, w Piotrkowskiéj 53, w Lubelskiéj 48, w Warszawskiéj 47, w Kieleckiéj 37, w Radomskiéj 31, w Łomżyńskiéj 27, w Suwalskiéj 26 i w Płockiéj 16. Z ogólnéj liczby gorzelń, 402 pędziły okowitę ze zboża i kartofli, 3 ze zboża i melassu, a 2 wyrabiały zarazem drożdże. Wszystkie razem przerobiły 231,977 pudów żyta, 350 p, kukurydzy, 127,149 pud. suchego słodu, 1,332 052 pud. zielonego słodu, 20,159,662 p. kartofli i 15,294 p. melassu, oraz 512 p. drożdży winogronowych. Otrzymano z powyższéj ilości produktów ogółem spirytusu 3,409,372 wiader, czyli 10,467,386 garncy. Pod względem ryczałtowéj produkcyi okolice kraju idą w następującym porządku: gubernia Kaliska, Piotrkowska, Siedlecka, Warszawska, Lubelska, Łomżyńska, Płocka, Kielecka, Radomska i Suwalska. Inaczéj atoli rzecz się ma z przeciętną produkcyą na jedną gorzelnię, tu bowiem przoduje gub. Płocka, a za nią idą: Kaliska, Łomżyńska, Piotrkowska, Warszawska, Siedlecka, Lubelska, Radomska i Suwalska.

Zakup nasion buraczanych do Francyi. Przed kilkunastu dniami jak donosi *Gazeta Kielecka*, przejeżdżało przez Kielce dwóch właścicieli cukrowni francuzkich pp. Bouchon i Helot. Celem ich podróży było specyalne zbadanie plantacyj nasienia buraków w Brzozówce i zawiązanie stosunków handlowych. W roku przeszłym p. Mayzel wysłał do fabryk francuzkich 400 centnarów nasienia, rezultaty wypadły świetnie; a na konkursie buraczanym w departamencie Pas-de-Calais, pomiędzy 130 gatunkami nasion pod względem cukrowości, zajęło jedno z pierwszych miejsc, a pod względem plonu, kształtu i czystości najpierwsze. Dziwny istotnie wyrodził się stosunek; krajowi fabrykanci nabywają nasiona zagraniczne, a Francuzi narażają się na tak daleką podróż i koszta, szukając naszego.

Ostatnie ceny targowe

na stacyi Praga (Warszawa) Dr. Żel. Teresp. (d. 12 lutego r. b.) całemi wagonami.

	kopiejek za pud od	kopiejek za pud do	kop. za korzec od	kop. za korzec do
Pszenica b. silnie				
wyborowa	126	130	7.62½	7.87½
średnia	116	124	7	7.50
ordynarna	106	111	6.40	6.70
Żyto zwyżkowo				
wyborowe	87	88	5.05	5.10
średnie	80	85	4.65	4.92½
ordynarne	70	74	4.05	4.30
Jęczmień zniżkowo	68	83	3.45	4.20
Owies zniżkowo				
wyborowy	78	82	2.77½	2.92½
średni	69	74	2.45	2.62½
ordynarny	63	65	2.25	2.30
Groch bez pokupu	67	92	4.40	6.05
Gryka silniéj	79	86	4	4 35
Kasza jaglana słabo	85	110		

Przebieg targów naszych w ubiegłym tygodniu był dosyć ożywiony, ku czemu głównie przyczynił się znaczny spadek naszéj waluty; prawie każdego rodzaju ziarno kupowano chętniéj, pomimo wyższych cen, zarówno na miejscowe potrzeby, jak i na eksport, chociaż ceny za granicą w ostatnich dniach obniżyły się.

Na wywóz za granicę nabywano żyto i owies rossyjski, oraz i grykę krajową.

Owies z powodu bardzo dużych dowozów z Cesarstwa gwałtownie obniża się w cenie.

Podobnież ceny koniczyny z przyczyny ostatnich złych wiadomości z zagranicznych rynków, uległy dotkliwemu spadkowi, szczególniéj białéj, która nawet i po obniżonych cenach trudno znajdowała nabywców.

Dowozy z Cesarstwa i Litwy przez cały ciąg zeszłego tygodnia były obfite, z Królestwa zaś bardzo małe; dostawy z Cesarstwa żyta i owsa bezustannie jeszcze powiększają się.

E. Wojewódzki et Comp. Marszałkowska 116.

Sprawozdanie tygodniowe.

Bank Kredytowy Donimirski, Kalkstein, Łyskowski i Sp. w Toruniu.

Toruń dnia 7 lutego 1887 r.

Powietrze mieliśmy przeważnie mgliste i dżdżyste. Dziś mały przymrozek ze śniegiem.

Targi zbożowe pod wpływem niepewnéj sytuacyi politycznéj nie okazywały wielkiego życia, a ceny małéj tylko uległy fluktuacyi.

W Nowym-Yorku ceny pszenicy utrzymały się prawie bez zmiany. Eksport mimo dość znacznego obniżenia się frachtów, zmniejszył się w minionym tygodniu; zapasy więc też tylko o 80,000 b. mniejszą wykazuje cyfrę i wynoszą 61,884,000 buszli pszenicy i 16,250,000 kukurydzy.

W Anglii były targi po większéj części słabe, chęci do kupna prawie żadnéj, a ceny obniżyły się o ½—1 szyl.

We Francyi mimo bardzo wielkiego obniżenia się kursu papierów, pozostały targi zbożowe słabe przy cenach przeszłotygodniowych.

W Belgii i Hollandyi rozpoczęły się targi dosyć mocno, późniéj znowu osłabły, a ceny lubo nie wiele, zawsze na korzyść kupujących wypadały.

Wojenne wiadomości zupełnie na targi zbożowe Niemiec wpływu nie wywarły.

Na placu naszym nie uległy ceny prawie żadnéj zmianie, dowozy nie wielkie. dość chętnych znajdowały odbiorców. Na koniczyny popyt mały, a tranzakcye skutkiem wysokich żądań ze strony producentów pozostają ciągle nie wielkie.

Płacono za 1000 kilogramów	w hol. fun.	Marek	Rub. za pud przy kursie 200
Pszenica transito	120—133 fun.	130—140	1,06—1.15
krajowa pstra	120—128 „	140—145	1.15—1,20
krajowa „	126—131 „	144—148	1,18—1.22
krajowa jasna	120—126 „	144—146	1,18—1,20
krajowa wybor.	128—133 „	148—150	1,22—1,23
Żyto transito	120—128 „	90— 96	0,74—0,79
krajowe	115—124 „	112—114	0,92—0,94
	126—128 „	114—116	0,94—0,95
Jęczmień rossyjski		80—115	0,66—0.95
„ krajowy		95—130	0,77—1,16
Owies rossyjski		80—100	0,65—0.86
„ krajowy		100—114	0,82—0,94
Groch na paszę		100—1 2	0,82—0,92
„ kuchenny		120—140	0,98—1,15
„ Victoria		145—170	1,19—1,40
Rzepak transito		160—170	1,31—1,39
Rzepak grubo ziarnisty świeży suchy		185—200	1.52—1,64
Rzepik świeży suchy		175—190	1,44—1,56
Łubin niebieski		72— 78	0,59—0,64
„ żółty		75— 84	0.62—0,69
Wyka czarna		95—110	0,78—0,90
Kuch rzepakowy	za 50 kilogr.	4,80—5,20	0,78—0,85
Kuch lniany	za 50 kilogr.	5,40—6,00	0,87—1,88
Otręby pszenne	za 50 kilogr.	3,40—3,60	0,56—0,59
Otręby żytnie	za 50 kilogr.	3,50—3,70	0,57—0,61
Koniczyna czerwona	za 50 kilogr.	25—40	4,16—6,55
„ biała		30—60	4,91—9,83
Tymotka		24—28	3,93—4,58

W Hamburgu ceny okowity dalszemu uległy obniżeniu.

Płacono:	marek	co odpowiada franko Aleksandrowo po potrąceniu wszelkich kosztów i wartości beczki za wiadro 80%.	przy kursie 200.
loco bez beczki marek	19½		kop. 26
w beczk. kontrak. loco	24		46
na styczeń	24		46
na styczeń-luty	24		46
na luty-marzec	24		46
na kwiecień-maj	24		48
na czerwiec-lipiec	25		50
na lipiec-sierpień	25¾		53

Dzisiejsze kursa berlińskie.

Rossyjskie banknoty	181,50	Mrk.
Pszenica kwiecień-maj	164,00	„
maj-czerwiec	165.75	„
New-York	92,50	„
Żyto loco	131,00	„
kwiecień-maj	132,00	„
maj-czerwiec	132,25	„
czerwiec-lipiec	132,75	„
Oléj rzepakowy kwiecień-maj	45,20	„
maj-czerwiec	45,50	„
Okowita loco	36,40	„
kwiecień-maj	37,30	„
czerwiec-lipiec	38,90	„

Ceny w Warszawie ze źródła urzędowego

za czas od d. 26 stycznia (7 lutego) do d. 2 (14) lutego 1887.

	Cena średnia
Pszenica za korzec 6-pudowy bez worków i opakowania rubli	7.80
Żyto za korzec 3¼ pud.	5.00
Owies za korzec $3^{11}/_{20}$ p.	2.85
Jęczmień za korzec 5 p.	4.20
Gryka za korzec 5 p.	4.20
Groch polny za korzec 6½ pudowy	7.00
Rzepaku letniego korzec (5¼ puda)	9.50
Rzepak zimowy korzec (5¼ puda)	10.00
Kasza pszenna za garniec kop.	37
„ perłowa „	38
„ grycz. drob. „	20
„ „ zwycz. „	25
„ jęczmienna „	15
„ jaglana „	20
„ owsiana „	25
Mąka żytnia razowa pud	1.25
Mąka żytnia pytlowa pud	1.45
„ pszenna zwycz. „	2.25
„ „ krupcz. „	2.55
„ gryczana „	1.10
„ ziemniaczana „	2.00
Otręby żytnie pud kop.	60
„ pszenne „ „	60
Chleb żytni funt „	2½
„ sytny „ „	3¾
„ pszenny „ „	7
„ lepszy „ „	8
Mleko świeże garniec kop.	35
„ zbierane „ kop.	24
Masła świeżego funt	od 30—45
Masła solonego „	od 28—35
Śmietany kwarta	od 30—35
Ser średni krowi	od 25—
Ser owczy	od 45—
Jaja kopa	od 1.30
Kapusty funt kop.	4
Kartofli korzec rub.	1.60
Buraków korzec rub.	2.40
Marchwi korzec rub.	3.70
Cebuli funt kop.	3
Grzyby suszone funt kop.	75
Słonina solona pud rub.	6.80
Sadło topione funt kop.	24
Sadło wieprzowe pud rub.	6.40
Śledzie zwyczajne setka „	2 50
Słoma pud kop.	37½
Siano „ „	50

	Cena średnia
Sól pud kop.	50
Pieprz funt kop.	45½
Octu zwycz. kwarta kop.	5
„ stołow. „ „	9
Ocet piwny wiadro „	80
Ocet winny „ rub.	1 40
Spirytus czysty wiadro „	11.50
Spirytus 78 pr. „ „	8.15
Okowita 40 pr. „ „	4.82
Wódka 10 pr. wiadro rub.	8.15
„ 6 pr. szum. „ „	5.00
Siemie lniane garniec kop.	23
Siemie konopne „ „	15
Chmiel krajowy pud rub.	19.00
Świece łojowe funt kop.	17
„ woskowe „ „	75
„ stearyn. „ „	24
Drzewo twar. sąż. kub. rub.	17
„ opał. sosn. za sąż. kub. zawier. 182½ ang. stóp kub. rub.	15.90
Słód jęczmien. czetw. „	8.50
Piwo zwycz. wiadro kop.	50
„ bawarskie „ rub.	1.00
Olej lniany pud „	5.40
„ konopny „ „	6.50
„ rzepakowy „ „	5.00
„ „ dyst. „ „	6.00
Wosk funt kop.	55
Mydło zwyczajne „ „	11
Mydło szare „ „	9
Płótno konopne arsz. „	20
Płótno lniane „ „	25
Len pud rub.	8.00
Konopie „ „	6.00
Skóra końska „	12.00
Skóra barania „	1.25
Żelazo kute pud	2.10
Żelazo walcowane „	1.90
Stal krajowa „	4.00
Stal angielska „	10.00
Ołów „	3 75
Miedź żółta „	8.00
Miedź czerwona „	13.00
Węgiel kam. kraj. czet.	1.45
Koks z fabryki gazu z dostawą pud kop.	16½
Węgiel angielski „	1.65
Nafta kaukazka wiadro	60
Płacono za dzień roboty wyrobnikowi	50
Wyrobnikowi z koniem rubli	2
Wyrobnikowi z 2 końmi „	3.50

W drukarni Gazety Warszawskiéj.—Дозволено Цензурою.—Варшава 2 (14) Февраля 1887.